

Kuntia ja himmeleitä

Vuonna 2005 aloitettu kunta- ja palvelurakennemuutos alkoi vaikuttaa kuntarakenteeseen vuoden 2009 alusta. Vanhan Vaasan läänin alueella suurimmat muutokset tapahtuivat Seinäjoella, Kauhavalla ja Kokkolassa, joihin muodostuivat uudet suuremmat kuntayksiköt. Vaasan seudulla sen sijaan kuntauudistus on jumiutunut osin kieliasioihin liittyvien haasteiden johdosta.

Kuntaliitosten vaihtoehtona pidetään yleisesti kuntien tiivistä yhteistyötä. Tämä tarkoittaa sitä, että luodaan erilaisia yhteistyörakennelmia, joiden avulla pyritään tuottamaan palveluja laadukkaasti ja edullisesti. Tavoite on erinomaisen kannattava, mutta syntyvät "himmelit" niin kuin rakennelmia kutsutaan ovat vaikeasti hallinnoitavia. Kuntalaisten on vaikea pysyä kärryillä, kuka vastaa himmelin päätöksenteosta ja minne pitää olla yhteydessä jos on asiaa. Yhteistyömallin rakentamisen perusteena on usein halu säilyttää oma kunta itsenäisenä, mikä on tietenkin arvostettava tavoite. Kunnan tärkein tehtävä on palvelujen järjestäminen.

Voidaan kuitenkin kysyä, onko sellainen kunta itsenäinen, jonka palvelujen järjestämisestä päätetään 70 % muualla. Olisiko järkevämpää rakentaa yhdessä taloudelliselta kantokyvyltään riittävän vahva kunta? Kunta on rakenteena selkeä omine hallintokuntineen. Päätöksenteko peruspalvelujen osalta pysyy omalla alueella. Kaikkiin peruspalveluihin isommankin kunnan asukas löytää suhteellisen helposti vastuullisen henkilön.

Seinäjoella on nyt vuoden harjoiteltu toimimista isommassa kuntayksikössä. Seinäjoen sivistyskeskus jaettiin kuntaliitoksen yhteydessä hallinnon ohella kolmeen tulosalueeseen: perusopetukseen, lukio-opetukseen ja erityispalveluihin. Kaksi ensin mainittua lienevät nimenä selviö, viimeinen tarvitsee hie-man avaamista.

Kuvaaja: Kaj Lindeman

Seinäjoen sivistyskeskuksen erityispalveluihin kuuluvat kaupungissa toteutettava erityisopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, koulukuljetukset ja oppilashuolto. Kaupungissa toimii tällä hetkellä 54 erityisopetuksen pienluokkaa ja parikymmentä laaja-alaista erityisopettajaa. IP-toiminnassa on mukana lukuvuonna 2009-2010 vajaat viisisataa koululaista. Koulukuljetuksissa on 1800 oppilasta. Avustavaa opetushenkilöstöä on koulunkäynnin ohjaajina, avustajina, ja IP-ohjaajina noin 160. Vuosibudjetti erityispalveluilla on noin 7 miljoonaa euroa, mikä vastaa suurin piirtein samaa kuin entisen

Ylistaron koulutoimen vuosibudjetti.

Millä tavalla Seinäjoen sivistyskeskuksen erityispalvelut sitten liittyvät jutun otsikkoon? Omalla tavallaan se kertoo, että iso kuntakoko mahdollistaa tässä esimerkissä opetustoimen niin sanottujen tukipalvelujen keskittämisen omalle tulosalueelle. Monia erilaisia palveluja sisällään pitävän tulosalueen selkeässä vastuussa ovat tulosalueen vastaava ja koulutuslautakunta. Järjestely mahdollistaa tehokkaan taloudellisen seurannan, laadukkaat palvelut ja kehittämistoiminnan. Mikä ettei vaikka Tuettu työllistyminen ry:n kanssa.

